

Li
Ap
F

“Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmatas” redakcija

PA- 36. fonds

Vēsturiskā izziņa
par [1920.- 1988.] gadu

I

LKP Ārzemju birojs, kas darbojās Maskavā, 1920. gada

22. septembrī pieņēma lēmumu par LKP vēstures komisijas izveidošanu,¹ kuras uzdevums- vākt un apkopot dokumentus par LKP vēsturi. Komisija, sadarbībā ar iniciatīvas grupām, kurās piedalījās 20.- 30. gados Padomju Savienībā un arī Latvijas teritorijā dzīvojošie revolucionārās kustības bijušie dalībnieki, vāca biogrāfiskās ziņas, t.i., cīņas biedru, draugu, tuvinieku rakstiskas liecības, atmiņas, izziņas un citus dokumentus par 1905.- 1917. gadā kritušiem revolucionārās kustības dalībniekiem.²

Komisijas vadībā laikā no 1920.- 1936. gadam tika izdotas 14 grāmatas, t.sk., arī “Revolucionārās cīņas kritušo piemiņas grāmatas” 1. sēj. (1905. gada revolūcija) un 2. sējums (1907.- 1917.g.). Piemiņas grāmatas sagatavošanu veica sabiedriskā redakcija. Sakarā ar LKP statusa maiņu, 1936. gadā darbs pie piemiņas grāmatas tika pārtraukts un visi savāktie un apkopotie dokumenti tika nodoti Centrālajā Valsts Oktobra revolūcijas arhīvā Maskavā.

60- os gados LKP Partijas vēstures institūts atjaunoja savu darbu pie piemiņas grāmatas pārstrādāta un papildināta izdevuma sagatavošanas. Izveidoja sabiedrisko redakciju grāmatas biogrāfisko ziņu vākšanai.³

Ar LKP CK 1966. gada 16. augusta biroja lēmumu tika izveidota piemiņas grāmatas galvenā redakcija materiālu izvērtēšanai un manuskriptu izveidošanai.⁴ Tā kā jaunajā piemiņas grāmatas izdevumā nolēma ievietot biogrāfiskās ziņas ne tikai par kritušajiem, bet arī tiem revolucionārās kustības cīnītājiem, kas piedalījās šais notikumos, tika nedaudz mainīts tās nosaukums- “Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmata”, kas norādīja, ka personu loks, par kurām ievietotas biogrāfiskās ziņas, ir plašāks.⁵

¹ LVA, PA- 55.f., 1.apr., 10.lieta, 59. lp.

² LVA, PA- 200.f., 6.apr., 29.lieta, 20. lp.

³ LVA, PA- 200.f., 14.apr., 143.lieta, 1.- 4.lp.; Turpat, 269.lieta, 1., 6., lp.

⁴ LVA, PA- 101.f., 29.apr., 81.lieta, 38.- 55.lp.

⁵ LVA, PA- 200.f., 14.apr., 131.lieta, 2.lp.; Turpat, 134.lieta, 22. lp.; Turpat, 145.lieta

as

Saglabājot pirmā izdevuma tradīciju, arī otrais papildinātais izdevums veidots pēc hronoloģiski tematiskā principa un ir par 1905.-1918. gadu.

“Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmatas” galvenās redakcijas darbības laikā tika izdots otrais I un II sējuma pārstrādātais un papildinātais izdevums par 1905.-1907. g. un 1917. gada revolūciju un sagatavots manuskripts III sējumam- (1917.g. aprīlis-1918. g. marts). Tā izdošana tika plānota 1990. gadā.⁶

1988. gada 18. maija “Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmatas” galvenās redakcijas sēdes protokols ir pēdējais, kas liecina par redakcijas darbību.⁷

II

Pirmo reizi dokumenti 36. fondā “Latvijas revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmatas” redakcija arhīvā tika saņemti no Centrālā Valsts Oktobra revolūcijas arhīva Maskavā 1948. gada 1. oktobrī.

Uz aprakstīšanas brīdi arhīva fondā PA-36 ir 1191 lieta, kas ir sistematizētas 9 aprakstos un ietver biogrāfiskas ziņas, kritušo sarakstus u.c. informāciju par 1905.-1920. gadu revolucionāro notikumu dalībniekiem. 3. un 4. aprakstā ir biogrāfiskas ziņas par 1917.-1936. gados kritušajiem cīnītājiem, arī personības kulta upuriem PSRS. 2., 3., 6., aprakstā bez biogrāfiskām ziņām ir arī citi dokumenti- tiesu spriedumu kopijas, izraksti, izgriezumi no laikrakstiem, ieslodzīto un izsūtīto saraksti u. c. par 1906.-1917. gadu.

1991. gada septembrī LKP CK Sociālpolitisko pētījumu institūta (bijušā LKP CK Partijas vēstures institūta) dokumenti 75 maisi nonāca LVA Sociālpolitisko dokumentu nodaļā (no 1999.gada 1. janvāra- Vēsturiski politisko dokumentu daļa), no kuriem tika atlasīti PA-36. fonda dokumenti, kas bija kā darba materiāls revolucionāro cīnītāju piemiņas grāmatas manuskriptiem.

Līdz šim visas biogrāfiskās ziņas par revolucionārās kustības dalībniekiem tika sistematizētas PA-36. fondā, bet manuskripti kopā ar pašas redakcijas dokumentiem (protokoli, raksti u. c.),- sistematizēti PA-200. fondā. Tāpēc, veicot dokumentu apstrādi un aprakstīšanu, tika ievērots iepriekšējais fondēšanas princips.

Aprakstīšanu veica LVA Vēsturiski politisko dokumentu daļas darbinieki no 1999. gada novembra līdz 2000. gada martam.

⁶ LVA, PA-200.f., 14.apr., 182.lieta, 5.lp.

⁷ Turpat, 183.lieta

Lie
Ap
F. I

Aprakstīšanas rezultātā tika izveidots pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 10 ar 155 lietām par 3723 personām.

Biogrāfiskās ziņas lietās ir sistematizētas pēc alfabēta, apvienotas sējumos, katram sējumam sastādīts iekšējais apraksts. Dokumentu datējums ir atspoguļots apraksta virsrakstā, katrai lietai atsevišķa datējuma nav.

Darba rezultātā tika veikta dokumentu izvērtēšana, atlasītas dubletes un dokumenti, kuriem nav praktiskas un vēsturiskas nozīmes, par ko 2000. g. 13. martā sastādīts akts Nr. 1 par dokumentu atlasi iznīcināšanai par 120 lietām.

Vad. arhīviste

S. Grīnvalde

S. Grīnvalde

as